

Oikealle uralle!

OPINTO-OPAS 2007–2008

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan laitos

Sosiaali- ja terveysalan erikoistumisopinnot
Kivunhoidon erikoistumisopinnot

KIVUN HOIDON ERIKOISTUMISOPINNOT - LÄHTÖKOHDAT

Tietämys kivun mekanismeista ja hoitomahdollisuuksista on lisääntynyt nopeasti parin viimeisen vuosikymmenen aikana, minkä vuoksi on ilmennyt tarvetta kivun hoidon lisäkoulutuksen järjestämiseksi. Pitkäaikaisesta kivusta kärsii lähes miljoona suomalaista ja heistä n. 300 000 kärsii vaikeasta invalidisoivasta kipusairaudesta. Myös leikkauksen jälkeinen kivun hoito, lasten ja ikääntyvien kivun hoito sekä ei-malignin kivun hoito on edelleen riittämätöntä. Monet asiakkaat/potilaat hyötyisivät hoitohenkilöstön kivun hoidon erityisosaamisesta. Tutkimukset osoittavat mm. sen, että vahvojen kipulääkkeiden käyttö Suomessa on Euroopan alhaisin ja syöpäkivun hoito ei toteudu toivotulla tavalla.

Hoito- ja terapiahenkilöstöllä on tärkeää rooli kivusta kärsivän asiakkaan hoidon arvioinnissa ja suunnittelussa sekä ohjaamisessa. He työskentelevät asiakkaan lähellä erilaisissa hoito- ja kuntoutusympäristöissä. Hoito- ja kuntoutushenkilökunta vastaa lääkärin määräämän hoidon toteutuksesta. Tämän vuoksi hoito- ja kuntoutushenkilökunnalla tulee olla tietoa yleisimmistä kipua aiheuttavista sairauksista, kivun mekanismeista, kivun psykologiasta ja epidemiologiasta, luotettavista kivun arviointimenetelmistä ja niiden käytöstä, kivun erilaista hoitomenetelmistä sekä kivun ennaltaehkäisystä.

Ammatilliset erikoistumisopinnot ovat ammattikorkeakoulututkintoon pohjautuvia laajoja opintokokonaisuuksia, joiden tavoitteena on ammatillinen kehittyminen ja osaamisen syventäminen jollakin asiantuntija-alueella. Kivun hoidon erikoistumisopinnoton tavoitteena on, että opiskelija syventää ja laajentaa osaamistaan eri-ikäisten ihmisten kivun hoidon eri osa-alueilla sekä toteuttamaan itsenäisesti ja yhteistoiminnallisesti näyttöön perustuvaa kivun hoitoa monitieteellisesti. Opiskelija saa valmiuksia kouluttaa henkilöstöä, vahvistaa osaamistaan tutkimus- ja kehittämistoiminnassa kivun hoidon alueella sekä kehittää itsenäisesti ja verkostoituen uusia kivun hoidon toimintakäytäntöjä ja -linjoja. Koulutus antaa valmiuksia toimia kivun hoidon asiantuntijuutta edellyttävissä tehtävissä. Kivun hoidon ammatilliset erikoistumisopinnot koostuvat orientoivista opinnoista, ammatillisista ydinopinnoista sekä erikoistumistyöstä.

HYVÄ TIETÄÄ

Olet opiskelijana:

Lahden ammattikorkeakoulu
 Sosiaali- ja terveysalan laitos
 Hoitajankatu 3
 15850 LAHTI
 p. 03 – 828 19 (vaihe)

Ryhmäsi tunnus on:

08KIV07

Opintojaksosta vastaavat:

Paula Mäkeläinen, lehtori
 Ulla Nuutinen, lehtori
 Pirjo Lehtomäki, sivutoiminen tuntiopettaja

Erikoistumisopinnoton toimistoasioita hoitaa:

Kirsi Mäkelä, opintos sihteeri

kirsi.makela@lamk.fi

p. 03 – 828 2744

Osallistuminen lähiopetusjaksoihin ja arviointi

Teoriaopinnoista noin neljännes on lähiopetusta ja ne järjestetään pääsääntöisesti perjantaina ja lauantaina yhdestä kahteen kertaan kuukaudessa. Opinnoissa hyödynnetään moodle-verkkoalustaa, joten opintojen suorittaminen ja seuraaminen onnistuu hyvin myös kotoa. Erikoistumisopinnot etenevät prosessimaisesti jolloin kuhunkin opintojaksoon sisältyy niin lähiopetusta kuin myös itsenäisesti työstettäviä etätehtäviä.

Oppimisprosessin eteneminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetusjaksoihin sekä etätehtävien ajanmukaista suorittamista. Esteen sattuessa opiskelijan tulee sopia tutorin kanssa lähiopetuksen suorittamisesta.

Opinnot arvioidaan asteikolla hyväksytty/täydennettävä. Todistuksen saaminen edellyttää kaikkien opintojaksojen hyväksyttyä suorittamista.

Koulutus alkaa:

14.9.2007

Koulutus päättyy:

30.5.2008

OPINTOJEN RAKENNE

Sosiaali- ja terveystieteiden erikoistumisopinnot

Kivun hoidon erikoistumisopinnot	30
YHTEISET / YLEISET OPINNOT 4 OP	4
08OPPIJA06 Minä oppijana	2
08TUTKIVA07 Tutkiva ja kehittävä työote	2
AMMATILLISET OPINNOT 18 OP	18
08KIPU07 Kipu ja kivun epidemiologia	3
08KIARV07 Kivun arviointi	4
08KIVHOI07 Kivun hoito	6
08KIVERI07 Kivun hoidon erityiskysymyksiä	3
08OPEKIV07 Opetus, ohjaus- ja viestintäosaaminen kivun hoidossa	2
ERIKOISTUMISTYÖ 8 OP	8
ERIKOISTUMISOPINNOT YHTEENSÄ 30 OP	30

YLEISOPINNOT 4 OP

08 OPPIJA06 MINÄ OPPIJANA 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija orientoituu erikoistumisopintoihin ja oman oppimisensa tiedostamiseen, suunnitteluun ja arviointiin. Hän oppii käyttämään oppimispäiväkirjaa ja portfolioa arvioidessaan asiantuntijuuteen kasvuaan. Opiskelija harjaantuu tietotekniikan käytössä ja suoriutuu verkkopohjaisesta opetuksesta.

- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen (HOPS)
- portfolio, tutorointi, itseohjautuvuus, oppimispäiväkirja
- sähköposti, internet, moodle-alusta

Suoritustapa

Luennot, itsenäinen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Portfoliokansion tekeminen.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Vertaisarviointi

Arviointi

Hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien tekemistä. Arviointi hyväksytyt/täydennettävä .

Opiskelumateriaali

Eteläpelto, A. & Tynjälä, P. (toim.) 1999 Oppiminen ja asiantuntijuus. Työelämän ja koulutuksen näkökulma. WSOY. Juva.

Härkönen, P.1999. Portfoliokäsikirja. Ammattikorkeakoulupiskelijöiden ammattillinen kasvu.SAMOK.

Lallimo, J. Veermans, M. 2005 Yhteisöllisen verkko-oppimisen rakenteita. Helsingin yliopiston Avoimen yliopiston julkaisusarja 1/2005. (Myös verkkojulkaisuna www.helsinki.fi/avoim)

Lindberg, J.1994. Oppimaan oppiminen: opas oppimistaitojen kehittämiseen. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus.

Niikko, A.:2001 Portfolio oppimisen ja kasvun välineenä. Luettavissa

<http://sokl.joensuu.fi/verkkojulkaisut/kipinat/AnneliN.htm>

Niikko, A.2000. Portfolio oppimisen avartajana. Tammi. Tampere

Saranto, K.&Korpela,M.(toim.)1999. Tietotekniikka ja tiedonhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa. WSOY. Porvoo

Tynjälä, Päivi 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Kirjayhtymä. Internet

<http://www.iasp-pain.org/> → Resources → Curricula → Nursing

<http://www.wedu.oulu.fi/okl/lo/kt2/> - Sanna Järvelän ja Hanna Salovaaran oppimateriaali oppimiskäsityksistä.

<http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/>

Muu ajankohtainen materiaali sovitaan opintojen aikana.

08TUTKIVA07 TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ TYÖOTE 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy opiskeltavan aihealueen tutkimuksiin ja ymmärtää tutkitun tiedon merkityksen oppimisen ja ohjaamisen näkökulmasta. Opiskelija harjaantuu tieteellisen aineiston hakemisessa eri tietokannoista ja/tai lähteistä sekä oppii lukemaan tutkimuksia kriittisesti. Lisäksi opiskelija pohtii tiedon sekä tutkimuksen käyttöä ja soveltamista omassa työssään.

- Tutkimuksen lukemisen ABC

- Tiedonhaku ja erilaiset tietokannat

- Tutkiva ja kehittävä työote

Suoritustapa

Luennot, itsenäinen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi

Hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien tekemistä. Arviointi hyväksytyt/täydennettävä .

Opiskelumateriaali

Tieteelliset julkaisut ja artikkelit.

Opiskelumateriaali sovitaan opintojen alussa.

AMMATILLISET OPINNOT 18 OP

08KIPU07 KIPU JA KIVUN EPIDEMIOLOGIA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy kivun epidemiologiaan ja eri tieteenalojen tutkimuksiin kivusta. Opiskelija tunnistaa kipuun liittyvät fyysiset, psykososiaaliset ja yhteiskunnalliset ulottuvuudet ja oppii hyödyntämään niitä työssään.

- Kivun epidemiologia

- Kivun anatomia ja fysiologia

- Kivun luokittelu

- Kivun psykologia

- Kipu sosiaalisena, kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen lähiopetukseen

Luennot, itsenäinen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Etätehtävät

Arviointi

Hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien tekemistä. Arviointi hyväksytyt/täydennettävä .

Opiskelumateriaali

Estlander, A-M. 2003. Kivun psykologia. Porvoo, Helsinki. WSOY.

Kalso, E. & Vainio, A. 2002. Kipu. Kustannus Oy Duodecim. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

McCaffery, M. & Pasero, C. 1999. Pain, Clinical Manual. Second edition. Mosby.

Salanterä, S., Hagelberg, N., Kauppila, M. & Närhi, M. 2006. Kivun hoitotyö. WSOY.

Vainio, A. 2004. Kivunhallinta. Duodecim.

Wall, P. 1999. Kivun anatomia. Art House.

Kipuviesti – lehti

Pain – lehti

<http://www.suomenkivuntutkimusyhdistys.fi/>

<http://www.iasp-pain.org>

Asiantuntija-artikkelit ja kirjallisuus

Muu ajankohtainen materiaali sovitaan opintojen aikana.

08KIARV07 KIVUN ARVIOINTI 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija oppii tunnistamaan kivusta kärsivän asiakkaan ja osaa järjestelmällisesti, asianmukaisesti, yksilöllisesti ja moniulotteisesti arvioida kipua ja toimintakykyä sekä sitä, miten kipu vaikuttaa yksilöön sekä hänen perheeseensä.

Opiskelija hallitsee eri-ikäisten ja erikuntoisten yksilöiden näyttöön perustuvat kivun ja toimintakyvyn arviointimenetelmät ja oppii hyödyntämään niitä työssään. Opiskelija hallitsee asianmukaisen ja systemaattisen kirjaamisen niin, että kivun hoidon suunnittelu ja toteutuminen on tavoitteellista sekä hoidon jatkuvuus turvataan.

- Akuutin kivun arviointi

- Kroonisen kivun arviointi

- Toimintakyvyn arviointi

- Erityisryhmien kivun arviointi (lapset, iäkkäät, kognitiivinen toimintakyky laskenut, kehitysvammaiset, dementiaa sairastavat)

- Kirjaaminen (laki, asetukset, ohjeet)

Suoritustapa

Aktiivinen osallistuminen lähiopetukseen

Luennot, itsenäinen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Opintokäynti.

Etätehtävät

Arviointi

Hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien tekemistä. Arviointi hyväksytyt/täydennettävä .

Opiskelumateriaali

Breivik, H., Campbell, W. & Eccleston 2003. Clinical Pain Management. Practical Applications and Procedures. Arnold. Lontoo.

Carr, E. & Mann, M. 2000. Pain. Creative Approaches to Effective Management. Bournemouth University.

Chapman, C. & Syrjala, K. 2001. Measurement of Pain. Teoksessa Loeser, D., Butler, H., Chapman, C. & Turk, D.

Bonica's Management of Pain. Lippincott Williams & Wilkins. Philadelphia. USA, 310 - 328.

Haanpää, M. 2004. Neuropaattisen kivun hoito-opas. Suomen kivuntutkimusyhdistys ry.

Hänninen, J. 2001. Kuolevan kipu ja kärsimys. Duodecin. Helsinki.

Hänninen, J. 2003. Saattopotilaan oireiden hoito. Duodecin. Helsinki.

Kankkunen, P. 2003. Parents' Perceptions and Alleviation of Children's Postoperative Pain at Home After Day Surgery.

Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 100. Kuopion yliopiston painatuskeskus. Kuopio.

Ketovuori, H. 1980. Kipusanastomme ja kivun mittaaminen sanallisesti. Suomen lääkärilehti 35 (14): 1179 - 1182.

Kipuviesti – lehti

Lauritsalo, P. 2003. Sairaanhoidtaja kivunhoidon kehittäjänä. Artikkelikokoelma kivunhoidon kehittämisestä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 29. Jyväskylän yliopistopaino.

McCaffery, M. & Pasero, C. 1999. Assessment. Underlying Complexities, Misconceptions, and Practical Tools.

Teoksessa McCaffery, M. & Pasero, C. (toim.) Pain. Clinical manual. Second edition. St. Louis. Mosby, 1 35 - 102.

Pahlman, I. 2001. Kivun hoito - kenen oikeus, kenen velvollisuus? Kipuviesti 1: 6 - 7.

Pahlman, I. 2002. Potilasasiakirjamerkinnot. Kipuviesti 2: 10 - 13.

Pesonen, A., Tarkkila, P., Karjalainen, L. & Rosenberg, P. H. 2002. Kipumittareiden validointi vanhuksilla. Finnerest 35(5): 490.

Rosenberg, P., Alahuhta, S., Kanto, J. & Takala, J. (toim.) . Anestesiologia ja tehohoito. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2001. Potilasasiakirjojen laatiminen sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttäminen. Opas terveydenhuollon henkilöstölle. Oppaita 3. Edita Oyj. Helsinki.

Syöpäkivun hoito-opas 2004. Suomen kivuntutkimusyhdistys ry.

Salanterä, S. 1999. Caring for children in pain. Nursing knowledge, activities and outcomes. Turun yliopiston julkaisuja. Sarja 345. Painosalama Oy. Turku.

Muu koulutuksen aikana ilmoitettu materiaali.

Internet

www.suomenkivuntutkimusyhdistys.fi

www.iasp-pain.org Kansainvälinen kivuntutkimusyhdistys

<http://www.jr2.ox.ac.uk/Bandolier>
<http://www.partnersagainstpain.com/html/>

08KIVHOI07 KIVUNHOITO 6 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija hallitsee kivun hoitoa ohjaavat ammatilliset ja eettiset arvot, kivun hoitoa ohjaavat lait ja asetukset. Opiskelija kykenee erikoistumisopintojen jälkeen toimimaan kivun hoidossa asiakas-/potilaslähtöisesti sekä tavoitteellisesti. Opiskelija osaa käyttää ajanmukaisia ja näyttöön perustuvia kivun hoidon menetelmiä ja – välineitä sekä perustella toimintaansa. Opiskelija hallitsee kivun hoitomenetelmiä siten, että kykenee toimimaan kivun hoidon erityistilanteissa.

Opiskelija perehtyy kivun hoidon erilaisiin menetelmiin

- Kivun hoidon etiikka ja lainsäädäntö
- Kivun lääkehoito
- Lääkkeetön kivunhoito
- Kivunhallinta

Suoritustapa

Aktiivinen osallistuminen lähiopetukseen
 Luennot, itsenäinen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.
 Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.
 Opintokäynti.
 Etätehtävät

Arviointi

Hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien tekemistä. Arviointi hyväksytty/täydennettävä .

Opiskelumateriaali

Kivelä, S-L. 2004. Vanhusten lääkehoito. Tammi.
 Tieteelliset julkaisut ja artikkelit.
 Opiskelumateriaali sovitaan opintojen alussa.

08KIVERI07 KIVUNHOIDON ERITYISKYSYMYKSIÄ 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija syventää tietojaan ja taitojaan akuutista, kroonisesta tai syöpäkivusta kärsivän potilaan hoidossa ja kuntoutuksessa. Opiskelija perehtyy eri-ikäisten ja erilaisissa tilanteissa olevien asiakkaiden/potilaiden kivun hoidon erityiskysymyksiin.

- Akuutti kipu
- Krooninen kipu
- Lapsen kipu
- Ikääntyvien kipu
- Syöpäkipu
- Palliatiivinen ja saattohoito
- Päähteet ja kipu

Suoritustapa

Aktiivinen osallistuminen lähiopetukseen
 Luennot, itsenäinen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.
 Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi

Hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien tekemistä. Arviointi hyväksytty/täydennettävä .

Opiskelumateriaali

Tieteelliset julkaisut ja artikkelit.
 Opiskelumateriaali sovitaan opintojen alussa.

08OPEKIV07 OPETUS, OHJAUS- JA VIESTINTÄOSAAMINEN KIVUN HOIDOSSA 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy erilaisiin käsityksiin tiedosta ja oppimisesta sekä hallitsee erilaisia kivun hoidon ohjauksen ja opetuksen menetelmiä. Opiskelija kykenee ohjaamaan ja tukemaan potilasta ja hänen läheisiään. Opiskelija oppii

tiedostamaan omia ja työyhteisön erilaisia koulutustarpeita sekä kykenee suunnittelemaan ja toteuttamaan kivun hoitoon liittyvän koulutuksen.

- Ohjauksen ja oppimisen prosessi
- Viestintätaidot
- Viestintäkanavat
- Verkostoituminen

Suoritustapa

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Kivun hoitoon liittyvän opetus-, ohjaus- tai neuvontatapahtuman videointi

Seminaarit

Arviointi

Hyväksytty suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien tekemistä. Arviointi hyväksytty/täydennettävä .

Opiskelumateriaali

Ajankohtaiset lähteet ilmoitetaan opintojen alussa.

ERIKOISTUMISTYÖ 8 OP

Tavoitteet ja sisältö

Tavoitteena on, että opiskelija kehittää omaa osaamistaan ja työtään sen laatua ja vaatimuksia. Erikoistumistyö aihe nousee vahvasti omasta työstä ja erikoistumistyön tarkoituksena on arvioida, suunnitella, toteuttaa ja analysoida oman työstä noussutta tekijää.

-erikoistumistyön tekeminen

-seminaareihin (aihe-, suunnitelma- ja esitysseminaarit) osallistuminen, vertaisarvioijana toiminen

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Opiskelija suunnittelee yksin tai ryhmänsä opiskelijoiden kanssa erikoistumistyön, joka toteutetaan koulutuksen aikana.

Seminaarit (aihe-, suunnitelma- ja esitysseminaarit) osallistuminen ja opponenttina toiminen

Arviointi hyväksytty / täydennettävä.

Opiskelumateriaali

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2000. Tutkija ja kirjoita.

Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. WSOY, Helsinki.

Lahden ammattikorkeakoulun tutkintotoiden raportointiohje. 2005.

Muu materiaali sovitaan opintojen aikana.